

Verslag najaarsronde 2018, SWV Amstelland en de Meerlanden

Inleiding

In de periode november/december 2018 hebben Frans Jordaan en Bas Vismans alle scholen in het SWV AM bezocht en gesproken met de directies, zorgcoördinatoren en/of stafleden die betrokken zijn bij de extra ondersteuning aan leerlingen met een ondersteuningsbehoefte. Het kader van het kwaliteitsbeleid van het SWV AM was leidend bij de gesprekken. Gekeken is naar de opbrengsten van het schooljaar 2017 – 2018. Volgens een vastgesteld format hebben de scholen en het samenwerkingsverband informatie aangeleverd die diende als uitgangspunt voor de gesprekken. Alle gesprekken vonden plaats in een plezierige en constructieve sfeer waarbij voldoende ruimte was om te kijken naar mogelijke verbeteringen aan zowel de kant van de scholen als die van het samenwerkingsverband.

Wat opvalt bij de analyse van de kwantitatieve gegevens

De techniek van het gegevens verzamelen

Bij het verzamelen van de gegevens bestond onduidelijkheid over de periode waarover verslag werd gedaan. Schooljaar 2017 – 2018 of kalenderjaar 2018. Qua leerlingaantallen en financiële verantwoording loopt dit nu door elkaar. In de volgende ronde van gesprekken zullen we werken met de gegevens **per schooljaar**. Leerlingaantallen zijn dan de aantallen per 1/10 van dat schooljaar. Er wordt verantwoording afgelegd over de inzet van middelen op basis van 5/12 (augustus t/m december) en 7/12 (januari t/m juli).

Het aantal observaties is niet structureel door iedere school aangeleverd. In vergelijking tussen de scholen valt hierover nu niet veel te zeggen. Toch willen we deze indicator in de toekomst handhaven, om op termijn het verband tussen het aantal observaties en het aantal leerlingen in de Trajectvoorziening of OPP's per school te analyseren. Dit kan over een aantal jaren genomen iets zeggen over de ontwikkeling van de manier van werken per school.

Het aantal verwijzingen naar plusarrangementen (+Works/Apollo/Metis etc.) willen we opnemen als kwantitatieve indicator. Bij deze verwijzingen speelt het Regioloket een rol en gaat het om het overschrijden van de grenzen en mogelijkheden van het ondersteuningsaanbod van de reguliere scholen.

De Trajectvoorzieningen

Bijna **4%** van de leerlingen in het samenwerkingsverband wordt ondersteund in de Trajectvoorziening. (PrO, VSO en Panta Rhei hebben geen fysieke Trajectvoorziening maar bieden wel extra ondersteuning. In werkelijkheid ligt dit percentage dus wat hoger.) De spreiding over de scholen is van 2,1-8,1%. In de bespreking van dit verslag met zorgcoördinatoren en het directieoverleg, wordt dit verschil nader geanalyseerd.

62% van de leerlingen in de Trajectvoorziening heeft een OPP. Het lijkt hier te gaan om de leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte. De overige 38% betreft dan basisondersteuning. Hier is wellicht nog een rol weggelegd voor een OPP licht in TOP Dossier?

Aangevraagde en afgegeven TLV's

Het aantal door de reguliere scholen aangevraagde en door het Regioloket afgegeven **TLVs VSO** is met 20 toegenomen (**36%**) De onder instroom bij het Altra College Haarlemmermeer is afgenomen van 20 naar 13 TLV's. In de meerjarenbegroting 2019 – 2023 is beargumenteerd dat we in willen zetten op een grotere onder instroom in het VSO, waardoor de zijinstroom in het VSO wordt omgebogen in een afname en leerlingen juist de overstap van het VSO naar de bovenbouw van het reguliere onderwijs kunnen maken. Afgegeven **TLVs PrO**:11.

Langdurig verzuim

Het aantal langdurige thuiszitters¹ is ten opzichte van schooljaar 2016 – 2017 afgenomen van 55 naar 45 leerlingen (**18%**).

VAVO

Aantal/percentage leerlingen VAVO in schooljaar 2017 – 2018 is vergelijkbaar met het aantal in schooljaar 2016 - 2017 (**1,7%**). Één van de scholen scoort hoger dan vorig jaar. Laatst heeft in een aantal gevallen de rol van portierschool op zich genomen. Dit wordt nog nader geanalyseerd in een werkgroep van directeuren en de directeur VAVO van het NOVA.

¹ Leerlingen met ongeoorloofd verzuim volgens de landelijke criteria die door de inspectie worden gehanteerd.

Kwalitatieve bevindingen, geordend volgens de speerpunten vanuit het Ondersteuningsplan 2018 – 2022

1. Ontwikkelen Trajectvoorziening

We zien een toename van de personele bezetting waardoor de TV langer open is, verblijfsduur van leerlingen in de TV is korter, begeleiding steeds meer gericht op observaties en ondersteuning van de docenten in de klas

2. Handelingsgericht inzetten OPP

Er is een toename in het gebruik van het OPP en een groeiend besef van het nut en noodzaak van een OPP, wordt scherper door het (eerste) gebruik van TOP Dossier, opstellen OPP door/samen met mentor of specialist. Het OPP leidt tot handelingsadviezen, kan leiden tot groepsplannen, individuele of groepsgerichte maatwerktrajecten

3. Versterken van de zorgstructuur

De zorgstructuur wordt/is beter bekend in de scholen, inzicht groeit in wat de docent doet en wat de specialist, verbeterde samenwerking met de schoolcoach in de Haarlemmermeer, samenwerking met hulpverlening kost(te) nog veel tijd, verwachtingen in Amstelland van de pilot waarbij het SMW kan doorverwijzen naar hulpverlening segment B

4. Beleid langdurig verzuim

MDO's met externen en ouders, meer MDO's maar kortere trajecten, last van drempels door wachtlijsten (bijv. Bascule) en de tijd die de 2^e lijn nodig heeft om resultaat te boeken, aan de preventieve kant kan nog meer worden gedaan door bijv. de inzet van het m@zl protocol

5. Soepel verlopende overstapmomenten

Sommige scholen ervaren een verzwaring van het werk doordat meer leerlingen met een zwaardere ondersteuningsbehoefte instromen van uit het BaO/SBO. Overstap PO --> VO warme overdracht met/zonder OPP. Uitkomsten van het onderzoek door een werkgroep met Joanne Boeschoten (SWVAM), Joost van Caam (SWV Amstelronde) en Ekon Hartog (SWV Passend Onderwijs Haarlemmermeer) van belang (druk ervaren door bindend niveauadvies PO, opwaartse druk door ouders en privacywetgeving als belemmering bij warme overdracht), eerder betrekken van PrO en VSO bij adviesgesprekken PO (SO en SBO), meer warme overdrachten bij zijnstroom, zijnstroom met OPP, toename zijnstroom bij PrO vanuit VMBO, overstap SBO --> regulier of VSO, vroeg in gesprek met scholen en ouders, ondersteuning vanuit het Regioloket,

aandacht voor overstap (werkgroep VO/VAVO) en aanbod VAVO,

6. Professionaliseren

Gericht op mentoren, docententeams, medewerkers TV als coach, docenten handelingsbekwaam middels training, aansluiting op de ISK door inzet docenten NT2, taalklas, extra Nederlands (zowel regulier als PrO), onderscheid tussen Haarlemmermeer en Amstelland
intervisie, training M@zl-protocol

7. Monitoren, kwaliteitsbeleid

exit-vragenlijsten moeten ontwikkeld worden, deelname aan onderlinge visitaties

Bevindingen financiële verantwoording door de scholen (bijlage 2)

Geconstateerd is dat hier door de scholen verschillend mee is omgegaan. Er zijn scholen die in de verantwoording hun totale budget voor (extra) ondersteuning hebben meegenomen. Daarnaast zijn er scholen die alleen de budgetten van het samenwerkingsverband hebben verantwoord. Ook in de detaillering van verantwoording zelf zitten verschillen.

Volgens deze opgave is in totaal € 250.000 meer ingezet dan door het SWV beschikbaar is gesteld.

Het samenwerkingsverband is geen voorstander van het aanleggen van een reserve van de ondersteuningsbekostiging door de scholen. Deze buffer wordt al, op basis van een risicoanalyse, door het samenwerkingsverband zelf aangehouden.

Conclusies

Door alle scholen zijn stappen gezet in het uitwerken en toepassen van extra ondersteuning aan leerlingen met een ondersteuningsbehoefte. De Trajectvoorziening is een voorziening die niet meer is weg te denken in de scholen van ons samenwerkingsverband. Hierbij wordt de ontwikkeling doorgezet van het ondersteunen van een individuele leerling in een aparte ruimte naar het ondersteunen van een leerling en docenten middels observaties in de klas. Functioneel middel hierbij is het OPP. Hier wordt steeds meer gebruik van gemaakt. TOP Dossier is hier weer ondersteunend aan.

We krijgen steeds beter grip op verzuim. In de preventieve sfeer wordt in de scholen gewerkt met het M@zl protocol van de GGD. Het Regioloket monitort 4x per jaar het langdurig verzuim bij de scholen. Hierdoor houden we beter zicht op de voortgang van individuele casuïstiek en kan op gepaste momenten een

doorbraakoverleg worden ingezet. We houden bij deze monitoring een bredere norm voor verzuim aan dan die door de inspectie wordt gehanteerd.

De toename van de aanvraag van TLV's door de scholen is niet in lijn met wat we beogen. Toch voldoen de aanvragen aan de normen van het Regioloket voor plaatsing op het VSO. In de MJB 2019 – 2022 is aangegeven hoe we willen sturen op een toename van onder instroom in het VSO en een afname van de zijinstroom. Op de langere termijn moet dit leiden tot een afname van de deelname aan het VSO, omdat er gestuurd wordt op een zijinstroom vanuit het VSO in het reguliere VO.

De samenwerking met de gemeentes en de hulpverlening ontwikkelt zich langzaam. Het samenwerken in leernetwerken bevindt zich in de pilotfase.

Op het gebied van overstapmomenten is nog het nodige te doen. Zowel bij de overstap van PO → VO, de verschillende zijinstroommomenten, als bij de overstap naar het VAVO. Verschillende groepjes houden zich bezig met (onderzoek naar) mogelijke verbeteringen bij de overstap van de ene naar de andere vorm van onderwijs.

De VO scholen kunnen meer ruimte nemen voor het uitvoeren van de zorgplicht, door onderzoek te doen naar de ondersteuningsbehoefte van een leerling en of de school hierin kan voorzien.

Professionaliseren vindt veelal plaats in de vorm van inhoudelijk diverse trainingen maar minder in gevarieerde werkvormen als intervisie of middels leernetwerken.

Er is behoefte aan professionals op het gebied van NT2, om de aansluiting van het onderwijs in de ISK op het regulier onderwijs op verschillende manieren te realiseren (zie ook MJB 2019 – 2022). De vraag hierbij is: "Hoe pakken we dit op met de verschillende partijen?" Welke rol ligt hier voor het samenwerkingsverband, welke voor de scholen met een ISK afdeling en de hierop aansluitende reguliere scholen en welke rol hebben de verschillende gemeentes hierin?

januari 2019
Frans Jordaan
Bas Vismans